

451581

Țara Noastră

Fondator: OCTAVIAN GOGA

Director: ALEX. HODOȘ



ANUL XVII

Nr. 7

2

APRILIE

1938

IN ACEST NUMĂR:

Așezați la răspântia imperialismelor de I. P. Prundeni; Nunc Solus de I. U. Soricu; Diferite forme totalitare de Bucur Țincu; Indemnare de I. G. Obrocea; Petrolul și politica industrială și minieră de C. Stan; Istoria se repetă de Nuși Tulliu; Problema depopulării Banatului de Constantin Micu; Un poem de Gabrielle D'Annunzio trad. de Didona și Enzo Loreti; Insemnări: Soluționarea problemei evreești în Ungaria; Congresul profesorilor de filosofie; Peter Neagoe; Acțiunea Kominternului în Poloaia; Configurația demografică a bazinului dunărean; O nouă epurație în U. R. S. S. etc.

BUCUREȘTI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STR. BELVEDERE 6, ET. V
ABONAMENTUL PE UN AN 250 LEI; PENTRU INSTITUȚII 1000 LEI

Un exemplar 5 Lei

© BCU CLUJ

Țara Noastră



Așezați la răspântia imperialismelor

Mai mult decât ideea de naționalitate se adâncește astăzi principiul rasist. Națiile se caută una pe cealaltă după tot felul de interese, spre cari le împing statele respective, dar peste aritmetica nevoilor economice sau politice, care se cer armonizate, există o năzuință puternică de a se surprinde înrudirile de sânge, comunitatea, fie chiar mai îndepărtată, de origină și intersecțiile istorice, din scânteia cărora s'a născut fiecare popor. E drept că latinitatea oferă astăzi spectacolul deprimant al rătăcirii de sine și al conflictelor de frățietate, dar incidentul acesta vremelnic nu trebuie să ne întunece vederea. Mai devreme sau mai târziu familia se reface și mai ales, când discutăm poziția Franței în împrejurările actuale e bine să pricepem că anexarea ei față de Anglia și de Rusia, n'are alt scop decât să-și salveze ființa și stăpânirea pământului său în fața unui adversar care a învins atât de zdrobitor la 1871. Duelul franco-german e un capitol special.

Ideia de naționalitate se tonifică prin aderența pe care și-o poate găsi cu o rasă sau alta. Națiile ca unități biologice și spirituale, sunt oarecum de dată mai recentă — în istorie spațiile nu sunt niciodată prea mari — o frământare de subsol s'ar putea spune, a pregătit pe îndelete închegarea neamurilor, dar ceea ce interesează în primul rând este descendența, este origina, punctul de plecare, arborele genealogic, din care curg inevitabil o seamă de caracteristici fizice și spirituale, asupra cărora furtunile întâmplătoare sau inevitabile, n'au o influență prea profundă — ele rămân neschimbate în esență, variind numai forma, aspectul lor exterior. Ideia de rasă reprezintă pentru fiecare neam punctul arhimedic al destinului

său. O fatală lege de gravitate împinge popoarele spre căutarea paternității care, numai ea, le dă o identitate istorică. Noi nu putem spune dacă e rău sau e bine, constatăm însă o realitate, ca să tragem din lecția ei concluzia necesară.

Bătălia dintre state și nații este astăzi copleșită de duelul raselor. Europa, ca și celelalte continente, sunt sguđuite de o frenetică rivalitate rasială. Iar afirmarea violentă a galbenilor, ca și rezistența pasivă și noduroasă a Indiilor, — sunt avertismente severe pentru cine privește declinul grăbit al rasei albe, al Europei apusene. Asia se reface pe temeieri de rasă și va sosi din nou ceasul când se va spune că lumina vine dela răsărit — și nu numai lumina.

În această formidabilă încăerare, taberele se refac neconținut după geografia raselor și harta se rotunjește parcă pe principiul sângelui. Dacă s'ar urca cineva într'un mare avion al închipuirii, putând, ipotetic, să privească întregul pământ, pe care o mână invizibilă l-ar întinde ca pe un imens cearceaf, ar putea vedea câteva pete nesfârșite, cu variate ramificații și avantposturi, stând de veghe cu arma la picior, soldați monstruoși de mitologie, care se supraveghează, gata să sară unii asupra altera, într'un teribil efort de voință și eroism. Sunt rasele care-și dispută primatul.

* * *

Prin situația ei geografică țara noastră se află la răspântia imperialismelor. Dunărea asta albastră și iute aduce pe valurile ei năvalnice flota germană și odată cu ea acel cumplit „Deutschland uber alles“ rupt ca un răcnet formidabil din vitalitatea vulcanică a teutonilor. Iar drumul spre Constantinopol cu seducția strămtorilor și chemările tainice din Mediterana, stârnește mesianismul slav, care trebuie să-și afirme voința de cruciadă pe o ciosvântă din pământul românesc.

Cu toată vrăjmășia actuală, între Bismarck și Petru cel Mare, există totuș o înțelegere nescrisă și nerostită, o fatală potrivire de socoteli care strică simetria rânduelilor noastre politice. Iar istoria e o imensă carte de surprize, la îndemâna oricui vrea să-i priceapă înțelepciunea. Poporul românesc din trecut a avut de luptat cu vechile imperialisme cari și-au încruciașat spadele peste creștetele noastre.

Din alt punct de vedere, s'ar putea spune că dominația turcească a fost o tragică salvare a originalității românești. Imperiul musulman nu căuta să-și asimileze cuceririle, ci doar să le exploateze. Iar diferența profundă de credință religioasă ne-a separat brutal de spiritul musulman. Fără cultură, fără orizont istoric, Turcii au întărit autenticitatea noastră pe care cele două imperii agresive și cotropitoare o voiau anulată. Ortodoxia noastră ne-a conservat ca ființă etnică față de Turci, iar latinitatea ne-a îmbrăncit

la o eroică rezistență față de Slavi și de Austro-Maghiari. Strecurându-se cu abilitate printre cele trei imperialisme, nația românească s'a putut continua peste veacuri ca unitate independentă de simțire și de sânge. Inchinarea față de Poartă, consimțită de câțiva dintre Domnitorii sbuciumului nostru trecut se dovedește astfel o eminentă cumiințenie.

Ultimele întâmplări europene, care au instalat Germania la Brenner și au coborât-o pe Dunăre la vale, la numai câteva sute de kilometri de granița românească dela Vest, ne trezesc dintr'un splendid vis de siguranță diplomatică pe hârtia prefăcută în inuțile și duloase petece fără valoare. Iar colosul dela Răsărit, care trăiește clipe penibile, dar care se poate regăsi în scurtă vreme, smuls din nebunie și reîntors, în sfârșit, la testamentul lui Petru cel Mare, atârnă ca o apocaliptică sabie peste destinul românesc. Capriciul expansiunii române a vrut ca aici la gurile Dunării, cu fața spre Marea cea Neagră și sălbatecă, să se așeze o enclavă latină, în jurul căreia se rotunjește ca un imens balaur, oceanul slav, cu tendințele lui culturale, politice și geografice. Măine sau mai târziu, când experiența bolșevică se va lichida, înecată în propria ei neputință, lumea slavă își va dibui din nou legăturile de altădată, înodând o istorie de forță și voință imperialistă. Privilegiile de cari se bucură Rușii albi în țările slavone din vecinătatea noastră, sunt avertismente pentru unitatea slavă a viitorului.

Pârvan avea dreptate. Poporul românesc nu poate aspira la o misiune specifică, la un rol de sine stătător decât prin originalitatea lui culturală, prin svâcnirea spiritului latinist, spre forme precise de afirmare culturală. Din punct de vedere al numărului nu suntem altceva decât o biată minoritate latină, răătăcită într'un ocean al altei rase. Pe când slavii se ridică la sute de milioane de suflete aproape, iar presiunea germană încheștează în prezent peste optzeci de milioane de trupuri atletice.

Politica ne poate arunca vremelnic într'o zonă de influență sau în cealaltă, socotelile economice, urmărind o simetrie a lor, care nu totdeauna ține seama de glasul sângelui, ne vor împinge cu siguranță la colaborări din care n'avem de tras decât foloase pentru prosperitatea noastră materială și o savantă diplomatie temporară ne-ar îndemna la prietenii de circumstanță, pentru garanțiile date în ce privește integritatea teritorială și intangibilitatea granițelor. Dar, la urma urmelor, unde este destinul României?

Cu toată aparența tristețe a demografiei noastre, noi n'avem voie să fim pesimiști. Națiunea are o vitalitate extraordinară. Mortalitatea masivă înregistrată de statistică e legată de condițiile proaste de trai și de deprimanta stare sanitară din țară — ea are prin urmare cauze întâmplătoare, ușor de distrus, dacă se intervine energic și hotărît, de sus în jos. Iată, avem d'naintea ochilor o tăle-

tură de ziar, prin care ni se anunță o puternică ofensivă igienică — de o săptămână! — în Basarabia. „Obiectivul principal, scrie la gazetă, în toată această acțiune, este păduchele“... Așa dar pricină măruntă determină volumul mare al deceselor.

Vitalitatea neamului se vede din procentul nașterilor. Ceeace înseamnă că suntem în situația de a năzui spre un viitor grandios. Făcând o socoteală sumară, vom avea peste 30 ani o populație de 40 milioane de locuitori. Crescând densitatea pe kilometrul pătrat, calitățile care zac în adâncime vor năvăli la lumină, prin brutalitatea luptei pentru viață. Un stat de 40 milioane de locuitori, conștienți de rostul lor și bine organizați ca voință de afirmare, e un stat puternic, pe care nu-l mai pot doborî imperialismele dimprejur. Dar statul care se croiește acuma pe alte temeuri de gândire politică, e dator să-și lărgească bazele, să-și dilate dimensiunile de așezare, până la proporțiile unei nații de 50 milioane de locuitori. În clipa aceea, nu prea îndepărtată după cum se vede, poporul românesc va putea să stea pe picioarele lui, sigur de forța sa și gata oricând să înfrunte poftele oricui.

* * *

Vremelnic noi trebuie să ne legăm din punct de vedere politic și economic cu alte puteri, care domină astăzi Continentul, căutând sistemul strategic cel mai potrivit, care ne poate asigura existența liberă și prosperă, cele două condițiuni esențiale în procesul de dezvoltare a unui neam. Reichul ne oferă câteva perspective, dar fi-rește, o elementară prudență ne poruncește să evităm cât mai mult imixtiunile eterogene în stilul și sensibilitatea românească. Vom fi cu atât mai puternici mâine, cu cât vom fi astăzi mai șovini în ca-dența culturii noastre.

Specificul neamului, care descinde din latinitatea plămădei noastre se cere aprig apărat, prin cele mai fanatice mijloace. E drept că o cultură nu se impune umanității, decât dacă împrumută de ict, de colo, ceea ce-i lipsește ca să fie completă și să poată avea ambițiuni de revărsare, dincolo de țarcul hotarelor. Biletul de identitate istorică rămâne o efemeră mândrie, o duioasă tragere pe sfoară, ceea ce definește peste veacuri, în fața omenirii, este virulența culturii naționale, grefată pe moștenirea de rasă, dar depășindu-se pe sine, prin însumarea valorilor generale. România, în momentul de față, nu-și poate însă permite această generoasă îmbrățișare a val-lutelor forte, desigur, dar străine de structura ei inițială.

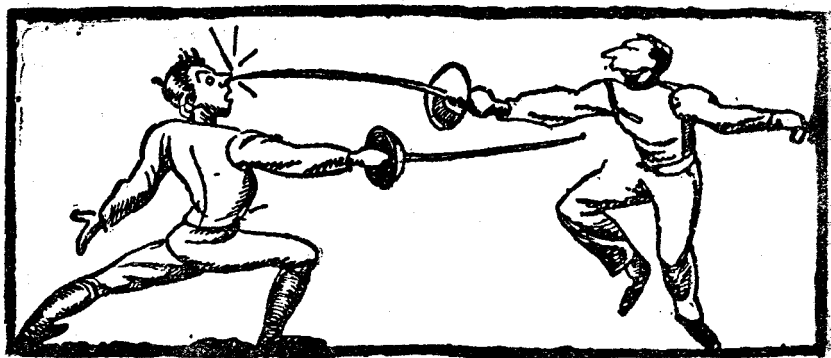
În chipul acesta ajungem la șovinismul cultural, care, el singur, poate exalta rasa, poate să-i întrețină focul sacru, cultura e o vestală permanent trează, care alimentează, canalizează și ascute virtuțile native. descime din împerecherea daco-romană. Lucrul nu este totuș

prea anevoios, când chiar formele de cultură și civilizație primitivă, din aceste părți iliro-trace, se trăgeau dintr'o influență grecească vecină cu cultura și civilizația romană, — în orice caz era tot o cultură care se suise din Mediterana spre masivele păduroase dela Dunăre și Carpați.

Cele cincizeci de milioane de români de peste câteva decenii, de peste această jumătate de secol, care va trece foarte repede, vor putea să se rostească vehement în fața istoriei și a dușmanilor, dacă în apărarea lor va sta ca o siluetă monumentală și impunătoare, cultura specifică, temelul imperialismului românesc din fundul veacurilor ce vin. Concesiile politice și economice, da. Sunt necesare. Sunt inevitabile. Ele fac parte din catehismul strategic al unui popor. Trădări culturale: nu. Eleucid originalitatea, desființând justificarea de existență a unei națiuni active.

I. P. Prundeni





NUNC SOLUS

Părinte bun, eu nu știu ce să fac,
Cu rostul lunei nu mă mai împac,
Și orice ipochimen bun de gură
Aruncă 'n mine câte-o sburătură,
Precum aruncă 'n pomul încărcat
Drumețul nebăut și nemâncat.

Așa mi-a fost pe semne soarta, dură,
Să cresc ca o brândușe sub răsură,
Când ochii uzi spre soare mi-i îndrept,
Mi se înfig sălbăteci spini în piept,
Zefirul când încearcă să m'alinte,
Sînt iar împunsătura lor fierbinte.

Pricep de mult că vina este 'n mine,
Căci între slugi stupide și meschine,
În loc umil genunchii să mi-i plec,
Ca un despot surăzător eu trec,
Iar între lupi, în loc să hăulesc,
Mă dau la ei, dârz căne cio bănesc.

Când vreau să trec pe 'ngustă punte lacul,
Nu vreau s'ascult, să mă'nfrățesc cu dracul,
Ci față cu satana cînt tropare,
Aprind tămâie, crucea mi-o fac mare,
Nu vreau să fac din pupăză păun,
Minciunei tot numai minciună-i spun.

Săracilor dau pânea coaptă'n vatră
Și dau cu pietre'n javra cernă lațră,
De sunetul flașnetei sparte fug,
Și porcului îi pun în nas belciug,
Zmurg masca de pe chip de fariseu,
De-aceia golul creșteg'n jurul meu.

Căci se feresc de mine corifeii,
Ca de muștrarea zeilor pigmeii,
Fug vameșii de mine înfierați,
Cum fug de apă câinii cei turbați,
Și'n fiecare zi văd c'am pierdut
Un prieten, un fârtat, un cunoscut.

Intoarsă dela mine-și fac cărarea
Ca dela verde pom ciocăni toarea,
Și tot mai singur zi de zi rămân
De lumea lor departe și strein,
Tot singur ca sihastrul vârî de munte
Cu stelele, cu norii lui pe frunte!...

I. U. Soricu





Diferite forme totalitare

Un grup de scriitori francezi — unii cunoscuți ca simpatizanți ai politicii de dreapta iar alții ai celei de extrema stângă — au semnat împreună un apel pentru constituirea în Franța a unui guvern de uniune națională. Faptul acesta a părut bizar din mai multe puncte de vedere. În primul rând antagonismul celor două extreme politice este prea categoric pentru a reclama unirea lor sau cel puțin pentru a întrezări posibilitatea conviețuirii lor într'un stat, iar în al doilea rând Franța apare la prima vedere ca o țară profund divizată și imposibil să se realizeze într'o formulă unitară.

Cu toate acestea apelul scriitorilor francezi își are explicația și sensul lui bine definit. Unirea Francezilor într'o unitate nu este un simplu deziderat platonice ci o posibilitate reală pe care nu o cunosc decât aceia cari își dau seama de rezervele de energie și de ideal ale Franței atunci când este vorba de un impas dificil al istoriei sale. Toată neînțelegerea asupra unității franceze porneste din faptul că ea este concepută în mod tipic, după un model curent și nicidecum nu se vede în ea un caracter specific al mentalității franceze. Unitatea unei națiuni nu se concepe decât în felul cum ea a fost realizată în Italia sau Germania, într'un stat și printr'un șef. Altă formă de unitate nu este admisă. „Dacă Franța ar avea un Mussolini sau un Hitler — spun unii — ea ar fi altfel decât ceea ce este“. Asemenea formule sunt curente astăzi fără a se ține seama de faptul că orice formă politică nu poate trăi decât prin geniul particular al unui popor și nu se poate extinde o formulă dela o țară la alta. Astfel unitatea poporului francez nu se va putea face niciodată după modelul italian sau german. Totuși această unitate este posibilă. Vom vedea forma ei caracteristică.

Concepția italiană fascistă a unității națiunii este întrupată în stat. „Totul prin stat, nimic în afară de stat, nimic împotriva statului“ — a spus d. Mussolini. Concepția germană a unității nu se bazează pe stat ci pe rasă. Sângele german este elementul specific

de unitate și superioritate al națiunii germane. În Franța, nici statul, nici rasa nu sunt elemente de polarizare ale concepțiilor politice. Personalitatea morală a Franței este elementul de raliere al Francezilor și simbolul unității lor.

Maurice Barrés explică acest fenomen cu finețea lui psihologică inegalată, în volumul „Les diverses familles spirituelles de la France”. În această carte, Maurice Barrés a adunat o mulțime de scrisori ale soldaților din timpul războiului cari exprimă sentimentul lor în fața primejdiei. Războiul a realizat unitatea Franței într-o singură credință și din acest motiv, documentele publicate de Barrés au o valoare deosebită. Pentru Maurice Barrés, națiunea nu este un mit vechiu sau nou, o idee sau o formulă unitară. Ea este o diversitate de familii spirituale cari concep viața în chip deosebit deși trăesc într'un climat sufletesc identic. Astfel catolicii, socialiștii, protestanții sau liber-cugetătorii, de cari se ocupă Barrés pe rând, reprezintă lumi deosebite prin diversitatea punctelor lor de vedere. Unde se întâlnesc este în faptul că sunt Francezi. Unitatea se stabilește prin personalitatea Franței care le îngăduie dezvoltarea și libertatea. Atunci când Franța este în primejdie aceste diverse familii spirituale se unesc pentru a apăra o țară care le oferă condițiile de viață liberă pentru orice credință și convingere.

În ideea de apărare a Franței nu se implică abandonarea credinței particulare a fiecăruia ci credința că salvarea Franței înseamnă libertatea și posibilitatea de realizare a fiecărui punct de vedere. Franța este apărată cu aceiași ardoare de oameni cari cred în ea din considerații diferite. „Trăsătura comună — spune Barrés — a acestor diverse familii spirituale în cursul acestui războiu, este aceea că toate simt că ceea ce ele au mai bun și mai mare, partea lor divină, este angajată în această dramă și ar pieri odată cu Franța. Soldații noștri spun că fiind devotați Franței salvează, unul biserica catolică, altul bisericile protestante, altul republica socială și altul gândirea liberă... Și minune, toți au dreptate”.

Cine nu are în vedere diversitatea Franței, nu va înțelege nimic din frământările ei. Diviziunea Franței — care astăzi pare un preludiu al decadentei ei — este în realitate un caracter permanent. Clasele, partidele, opiniile, interesele de tot felul coexistă unele cu altele având posibilitatea să se manifeste liber dar și obligația de a nu stingheri pe altul. Unitatea Franței realizată atunci când este nevoie nu implică dispariția acestei diversități. Dimpotrivă în statele totalitare existente, condiția unității este chiar dispariția diversității. Clasele, partidele și opiniile diferite sunt integrate într'un sistem unitar, unde caracterul lor specific nu mai contează. Statul este totul. Caracterul lui sintetic anulează specificitatea părților.

În Franța ideea totalitară nu atinge nici libertatea, nici diversitatea realităților particulare. Unitatea este realizată în diversi-

tate nu prin distrugerea ei, ci înseamnă o participare liberă a categoriilor de interese variate la o idee comună care se impune la un moment dat. Totalitarismul este în fond ceva ideal care nu se poate realiza întocmai. Acolo unde există viață, există și diviziune. Pretutindeni în faptul vieții sociale se relevă diviziunile. În unele țări această diviziune este evidentă fiindcă nu este lăsată să se vadă. Franța este în aparență atât de divizată fiindcă diversitatea își are o expresie liberă și nu este negată prin conceptul statului totalitar. Ideea națiunii ca totalitate este veche în conștiința franceză. Din momentul în care dominația de clasă a fost distrusă prin marea revoluție, ideea națiunii ca diversitate de interese cu egală îndreptățire de manifestare, s'a afirmat tot mai mult. Prin libertate și dreptul la insurecție s'a recunoscut faptul că cei cari dețin puterea nu sunt totul, că cei rămași în afară de ea au o egală îndreptățire la afirmarea intereselor și la conducerea statului. Adversarul nu este disprețuit ci cooptat în sistemul de viață al națiunii ca participant organic. Națiunea ca totalitate este deci o veche idee a democrației franceze, care fără să se asemene cu ideea totalitară modernă exprimă o parte din conținutul ei. Același lucru se poate spune și despre Anglia. Acolo coexistă o aristocrație istorică, o burghezie bogată și o muncitorime puternică. Realitatea acestor clase diferite formează națiunea. Fără mitul unității lor prin stat sau rasă, vreun simbol care să le dinamizeze astăzi, clasele participă cu interesele lor, la realitatea națiunii fără a nega dreptul celorlalți la existență.

Faptul că muncitorii englezi trăesc bine se datorește considerației pe care au avut-o clasele superioare că o muncitorime în miserie prezintă un pericol național și un permanent motiv de îngrijorare. O națiune care nu se exprimă cu tărie și sănătate prin toate organele sale — clase și partide — este condamnată la o viață minoră și fără prestigiu. Dimpotrivă o națiune pentru care toate clasele participă egal și liber la demnitatea vieții și a puterii reprezintă o forță impresionantă. Anglia și Franța au înțeles acest lucru de mult iar forța lor secretă constă în acest adevăr elementar. Forma totalitară italiană și germană vrea să realizeze același unitate a națiunii dar într'o formă nouă potrivită caracterului lor.

Oamenii superficiali se lasă impresionați de antagonismele pe cari le oferă Franța de azi. În realitate ele au existat totdeauna. Ce a fost secolul trecut în Franța, dacă nu o serie nesfârșită de lupte civile și revoluții?

Cu toate acestea Franța n'a pierit, cum nu va pieri nici astăzi. Dacă muncitorii se agită o fac pentru revendicările lor legitime, pentru a obține o egalitate de tratament cu clasele privilegiate. Dacă li s'ar refuza aceste revendicări s'ar ajunge la o tensiune a-

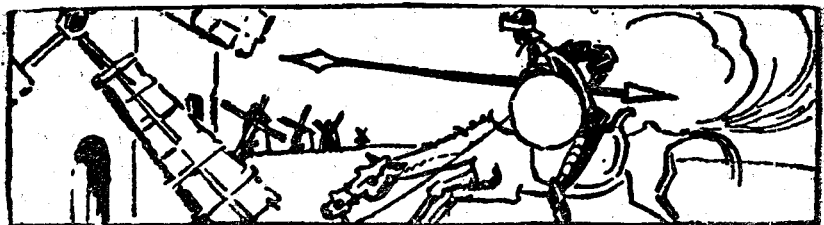
normală când o parte a națiunii oprimă pe cealaltă. Franța vrea să evite acest pericol. Dominațiile de clasă duc la sine alte dominații de clasă. Aristocrația rusă nevoind să facă nici o concesie a dat naștere dominației externe a proletariatului. În Rusia nu există ideea națiunii ca totalitate fiindcă o singură clasă era și este totul. Conceptul a comunistă este exact pe aceeași linie a dictaturii de clasă. În Franța și Anglia, proletariatul este o clasă cu interese legitime dar dictatura lui apare ca ceva odios și de neconceput. Ideea intereselor sociale variate și îndreptățita lor manifestare, este proprie democrației franceze.

Care este concluzia acestor scurte considerații ?

În primul rând că nu există un stat totalitar ci state totalitare, așa precum nu există un naționalism ci naționalisme diferite, după caracterul și cultura popoarelor. În al doilea rând cei cari caută mereu să citească în frământările franceze un semn al slăbiciunii iremediabile a Franței să observe mai bine istoria și temperamentul acestui popor și să-și dea seama că forma ei specifică de reacțiune poate pune în valoare forțe și acțiuni nebănuite. Apelul scriitorilor francezi nu este o vorbă zadarnică ci va fi o realitate apropiată.

Bucur Tincu





I N D E M N A R E

„Cunoaște-te pe tine însu-ți“ este una din cele mai însemnate datorii ale omului.

Atât de mare o socoteau cei vechi, încât scriau pe ușa de intrare a templelor aceste cuvinte spre a o înfățișa credincioșilor ca impusă de divinitate și pentru a-i îndemna să caute a o avea ca un ideal al vieții. Dar valoarea acestei cunoașteri de sine o poate înțelege oricine: când omul reușește să-și descopere calitățile și mai ales defectele; când, din comparația cu semenii lui, este în stare să se judece singur și să vadă cât reprezintă față de ei, înseamnă că a reușit să se ridice mult peste patimile care orbesc de obicei, însemnează că știe ce trebuie să pretindă vieții și ce trebuie să facă spre a fi fericit.

Prețul acestei cunoștințe iese și mai mult la iveală când este vorba de o grupare omenească asupra căreia se caută a se lua măsuri de îndreptare.

La noi, de pildă, unde s'a vorbit și se vorbește mereu despre țărănime, s'a făcut prea puțin pentru adevărata ei cunoaștere. S'a scris și se scriu articole de gazetă, se țin discursuri în întruniri și în Parlament, s'a criticat aspru ori s'a laudat mult țaranul, dar nu s'a făcut nimic sistematic spre a se ști în mod exact starea lui materială și culturală, nevoile lui, gândurile lui, sufletul lui. Chiar când s'a cercetat ceva, nu s'a făcut întotdeauna de cei mai pregătiți.

Mulți din cei ce au scris erau din aceia care cunosc satele și pe țărani din fuga automobilului sau din vreo stațiune climaterică.

Pentru a se putea înfăptui o adevărată înălțare a țărănimei va trebui să se facă cercetări serioase din care să reiasă o exactă și complectă cunoaștere a ei. Aceste cercetări socotim că nu vor fi mai bine făcute decât de oameni luminați, care s'au ridicat dintre țărani.

Asemenea elemente vor avea pregătirea serioasă pentru a aduna datele și materialul necesar, dar dacă o falsă cultură sau

traul orășenesc nu i-a înstreinat sufletește, sunt mai în măsură ca oricine să înțeleagă sufletul țaranului, partea cea mai grea de cunoscut și în care el, înșelat de atâtea ori, nu lasă să intre oricine.

Acela care în copilărie a păzit vitele, a mâncat pe moșoroiul de porumb, a plecat la târg sus pe carul cu lemne, a secerat cu sătenii ori cșobit a adormit în marginea holdei; acela care a muncit între ei ascultându-le glumele și cântecele ori s'a jucat în grămada de foi de porumb la clăci sau la strâns de fân; acela care întors dela carte nu i-a fost rușine să le dea mâna; acela care i-a văzut și a trăit cu ei și la bine și la rău, acesta când și știința i-a luminat mintea, este cel mai chemat să vorbească despre țărani. Elementele culte este dela țară vor înlesni mai mult ca oricine cunoașterea satelor și a vieții de acolo.

Spre a cunoaște țărănimea în adevărata lumină ar fi de dorit să aducem m'ca noastră contribuție și prima formă a acestei contribuțiuni este să ne mărginim la a căuta să cunoaștem și să facem cunoscuță starea țărănimei din județe. Din cercetarea fiecărei comune va reesi cunoștința plășei și a județului, iar dacă și alții vor face la fel, cunoștința Țării și a Neamului.

Iată pentru ce ar fi necesară monografia fiecărei comune.

Deocamdată ar trebui să se alcătuiască monografiile cu caracter social și economic în felul celei întocmită de Andrei Niculescu-Păcureți fiindcă aceste probleme cer o mai grabnică deslegare.

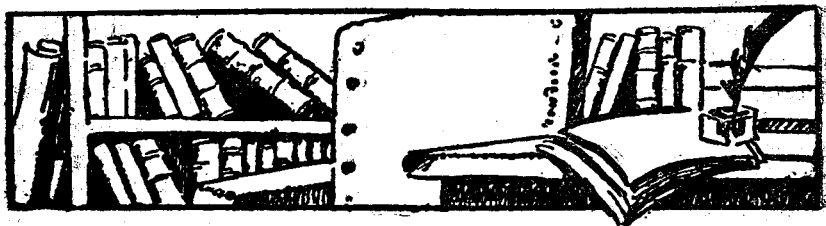
Dorința noastră este să nu ne oprim aici, ci să facem altă serie de monografii cu caracter cultural în care să se treacă datele însemnate din punct de vedere geografic, al numirii locurilor, să se adune legende, povești, obiceiuri, etc.

Acest material va înlesni alcătuirea unor studii mai întinse asupra județelor, va servi pentru formarea unui dicționar complet și va fi de un neprețuit folos pentru oamenii de știință care n'au putința să strângă toate aceste lucruri pierdute la sate.

Aceste cercetări, oricât s'ar părea de neînsemnate pentru unii — vor fi petricelele puse de cei ce le vor face pentru ridicarea mărețului edificiu cultural al României Mari, pe care-l dorim cu totii cât mai strălucitor.

Este — poate — o năzuință prea mare din partea noastră și nu ne facem iluzia că se va termina ușor și repede, dar avem speranța că vremurile de azi vor întări energiile și vor încălzi inimile care-și iubesc Țara spre a face sacrificii pentru înălțarea Neamului.

I. G. Obrocea



Petrolul și politica industrială și minieră

S'a repetat mereu, până la obsesie, că suntem o țară bogată, cum nu se află alta pe lume, că solul și subsolul nostru reprezintă forțe inepuizabile în economia noastră națională. S'a exagerat mult în aceste aprecieri și în cursul anilor concepția aceasta a trebuit să fie corijată. S'a pus astfel stavilă în exploatarea pădurilor de pildă, și, în ultimul timp, alarma dată de specialiști mai de mult în legătură cu epuizarea zăcămintelor de petrol și de gaze naturale a determinat statul să examineze și în această direcțiune problema. Soluția, care e o mai bună raționalizare a exploatării petrolului și a gazelor naturale, credem însă că trebuie privită sub un unghi mai larg, care să se raporte la un plan economic mai vast decât acela preconizat.

Petrolul și politica lui trebuiesc încadrate în politica generală industrială și minieră a țării și în politica energetică.

Pe de altă parte e necesar să constatăm că îngrijorarea manifestată cu privire la petrol e un fenomen oficial care trebuia să se evedențeze înainte de 1924, când partidul liberal a făcut legea minelor, căci încă de atunci au fost specialiști cari au cerut o îngrijire în exploatare.

Petrolul ocupă locul cel mai important pe scara venitului național determinat de producția minieră.

Din 1936 producția petroliferă a început să scadă însă, deși și-a păstrat încă locul întâi în această scară.

Legea minelor din 1924 a avut drept rezultat o creștere excesivă a producției petrolifere până în 1936, luna Iunie, când ea a atins maximum. Cu toată această creștere a producției venitul național brut rezultat din petrol a scăzut încă din 1930.

În 1923 producția petroliferă a fost de 150.000 vagoane și ea n'a acoperit nici consumul intern.

În 1936 această producție a crescut însă atât de mult încât din totalul exploatat 80 la sută s'a exportat.

Anomalia aceasta este cu atât mai evidentă cu cât facem comparație între exportul nostru și exportul a cât mai multe țări petrolifere. Astfel în 1925 pe când noi exportam aproape 80 la sută din producția petroliferă, Rusia exporta numai 13 la sută din producția sa petroliferă și Statele-Unite numai 10 la sută. După calculele făcute de specialiști numai în acel an România a exportat două treimi din producția Statelor-Unite și de două ori mai mult decât Rus.a.

Exportul acesta prea exagerat a corespuns la o exploatare prea rapidă a zăcămintelor noastre petrolifere. Multe societăți au vrut să aibă venituri cât mai mari și în cel mai scurt timp.

Statul avea încă de mult obligația să apere de aceia interesele naționale iar nu să ocrotească excesiv beneficiile fabuloase la capitalul investit de concesionari. Lipsa aceasta dela datorie își găsește desigur explicația în câștigurile oneroase realizate de foarte mulți oameni politici, cari au făcut concesiuși nepermise capitalului exploatator pe seama bogăției noastre naționale.

Între exploatarea terenurilor cunoscute ca petrolifere și între explorările terenurilor necunoscute nu a fost apoi paralelism. S'au epuizat deaceia terenuri cunoscute fără să se desăvârșească explorarea terenurilor necunoscute. Greșeala aceasta enormă, care a dus, desigur, și ea la îngrăjorarea actuală a tehnicienilor și statului, evidențiază lipsa de prevedere și de raționalizare în politica petrolului. S'a exploatat prea rapid fără să se gândească la această anomalie decât specialiști cari au dat zadarnic alarma, și în desacord cu necesitățile industriei noastre. Statul, ca regulator al producției petrolifere, trebuia să intre în funcțiune mai de mult. În 1936 producția a fost de 870.000 vagoane de ței. Producția mondială în acelaș an s'a ridicat la 24.500.000 vagoane. Am produs așa dar 3,6 la sută din producția mondială. Din 1916 până în 1936 producția țării a crescut ce 5 ori. În acelaș interval producția de petrol a Americii a crescut numai de 4 ori, iar a Rusiei numai de 2,5 ori. Capitalurile streine au vrut să realizeze câștiguri maxime în minimum de timp și au reușit să-și atîngă scopul acesta tratându-ne ca pe o colonie în care nu se interesează autohtonii de interesul lor național, de viitorul lor economic. În Iunie 1936 producția României a fost ce 2500 vagoane ței pe zi. În Decembrie acelaș an ea a scăzut la 2200 vagoane zilnic. Aceasta revine pe an la o scădere a producției de 200.000 vagoane. Tehnicienii români, cu milă pentru bogățiile țării și îngrijorați, au stabilit imediat analogia normală cu scăderea catastrofală a producției Poloniei, unde fenomenul acesta se repetase mai de mult. Admițând continuitatea aceasta a scăderii producției într'un deceniu nu ne-am mai putea acoperi nici

consumul intern d'în rezervele noastre de petrol. D'în motive de simetrie, ținând seama de totalul producției până în luna 1936, când s'a atins punctul maxim al creșterii producției, producția totală de care am mai dispune de atunci și până la epuizarea zăcămintelor, ar fi de 7,5 milioane vagoane petrol. Nu este, desigur, prea puțin, — mai ales dacă s'ar intensifica explorările s'ar descoperi și alte rezerve probabile — dar nu este nici prea mult. Trebuie să anticipăm pe urmă și o creștere a consumului nostru intern. E de dorit ca industria noastră să ia o dezvoltare cât mai mare. Intrebuințarea tot mai largă a motorului Diesel necesită cantități tot mai mari de petrol. Trebuie să ne gândim apoi la apărarea noastră națională. Transporturile pe apă, pe uscat, în aer, aviația, automobilele, tancurile, vapoarele, au nevoie de rezerve mari de petrol pentru a ne garanta securitatea. Pe de altă parte e necesar ca să se facă economii de petrol dându-se o extindere mai mare industriei care poate întrebuința cărbunele d'în țară; mai ales că noi nu putem exporta cărbunele și la exploatarea lui utilizăm mai multe brațe decât la petrol, unde totul e mecanizat.

Așa dar dacă se îndrumază rațional capitalurile către explorările petrolifere, dacă statul păstrează pentru sine rezerve de petrol în terenuri cunoscute, dacă concesionarul e obligat să țină seama și de cerințele pieții și nu numai de pofta lui colosală de câștig, dacă se intensifică exploatarea de cărbuni și dacă se adaptează industria la un consum cât mai mare de cărbune, n'avem motive să fim pesimiști. Pe urmă cu petrolul d'în țara noastră se mai pot repeta lucruri vechi. N'a spus oare un geolog că dacă se descoperă petrol la Moreni îl bea tot cu lingura? Și ce-a devenit pe urmă Moreni! În orice caz nu ne putem bizui pe hasard. Faptul acesta ne determină să insistăm și asupra gazelor naturale, cari reprezintă și ele o bogăție apreciable națională.

Gazele naturale se găsesc în zăcăminte proprii (Ardeal) și la un loc cu petrolul; în ambele cazuri în aceste hidrocarburi tot metanul predomină. Cele mai bogate zăcăminte sunt la Colocna, la Bazna, la Zăul de Câmpie, la Sărmășel, la Sarașul Unguresc și la Copșa Mică. Ele au fost descoperite în 1908 și pot forma baza unei mari industrii în Câmpia Transilvaniei, ca și în Pensilvania. Cantitățile de gaz sunt enorme, dar nu inepuizabile. De exemplu la Sărmășel, cum a arătat acum câțiva ani d. prof. ing. Ficșinescu dela Șc. Politehnică din București, sunt 14 straturi de gaze. O sondă care a exploatat stratul principal a produs la început aproape un milion metri cubi pe zi cu o presiune de 40 atmosfere.

Rezerva de gaz metan d'în Ardeal este evaluată la minimum 200 miliarde metri cubi, iar zăcămintele de gaze de petrol se cifrează la vreo 120 miliarde metri cubi. Față de rezerva sigură de petrol, după unele calcule, ținând seama de echivalentul în calorii,

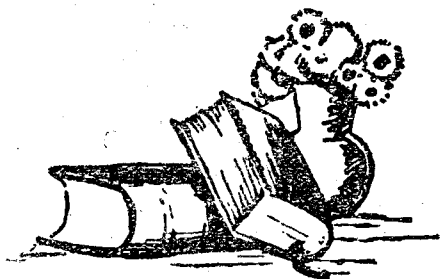
rezerva probabilă a gazelor naturale e de 3 ori mai mare. Din aceste gaze numai dela petrol se pierd prin ardere, fără nici un folos, mai mult de 60 la sută. Utilizarea acestor gaze se impune fără întârziere. Credem că ea va fi luată în considerare cu cea mai mare competență de către comisia care o studiază, deoarece comisia e formată de tehnicieni a căror capacitate e recunoscută.

Programul de utilizare rațională a generatorilor naturali de energie trebuie însă completat și prin găsirea unei soluții financiare pentru amenajarea căderilor de apă și a forțelor hidraulice ale țării, în valoare de un miliard și jumătate lei socotiți pe kilowați și pe an, fiindcă până acum, așa cum am arătat și în „Linia Dreaptă” sunt puși în funcțiune mai puțin de 2 la sută din totalul disponibil de C. P. Pentru a sublinia lipsa de interes pentru această problemă voi aminti că proiectul uzinei hidroelectrice dela Bicz, pe valea Bistritei, unde în vederea realizării lui a făcut admirabile studii d. prof. Macovei dela Șc. Politehnică din București, a rămas baltă. Centrala hidroelectrică dela Bicz, proiectată de inginerul Leonida, cu o putere totală de 170.000 C. P. putea alimenta Bacăul, Romanul, Cernăuții, Iași, Botoșanii și Chișinăul.

Să sperăm totuși că regimul energiei va fi de acum înainte rațional îndrumat și că politica petrolului va fi mai strâns legată de politica generală industrială și minieră a țării.

Sunt realizări enorme însă cari așteaptă oameni noi și de concepții îndrăznețe.

Ing. C. Stan



Istoria se repetă

La 1864 izbucnește războiul austro-pruso-danez, din cauza provinciilor Slesvig-Holstein-Lauenburg, dela sudul peninsulei Iul'landa, provincii cedate Danemarcei, la 1815, prin tratatul dela Viena. Populația fiind germană, iar Holsteinul și Lauenburgul făcând parte din confederație, războiul a găsit o justificare: *justificarea celui mai tare!*

Prusia și Austria au eșit biruitoare și s'au înțeles să stăpânească ducatele cucerite, prin convenția din Gastein, (1865). Prusia năzuia, însă, spre ascensiune; Bismarck a exclus din confederație pe Austriaci, smulgându-le și provincia ce căzuse în partea lor; urmarea: *războiul austro-german din 1866.*

Faimosul mareșal Moltke a zdrobit pe generalul austriac Benedek la Sadova, și, prin pacea dela Praga, Austria renunța la confederația germană. Cancelarul de fier, Otto de Bismarck, își ajunsese scopul: *ridicarea și întărirea Prusiei.* Iată omul de geniu, marele bărbat de stat!

Că să ajungă aci, dibaciul cancelar a folosit mijloace de natură diplomatică și psihologică, în st'la mare: a știut să obție neintervenția lui Napoleon al III-lea, împăratul Franței: *prima mare greșală a împăratului!* Ura tradițională a Franței, împotriva Habsburgilor, a înlesnit opera de creație a lui Otto de Bismarck; căci, o intervenție a Franței, ar fi rupt urzeala planurilor bismarckiene... și, în politică, greșelile se plătesc, iar recunoștința este o iluzie...

Prusia devenise acum o putere mare, lucru ce stârnise gelozia și teama Franței. Târziu! Ca să remedieze pasivitatea din timpul conflictului austro-german, Napoleon se încurcă în dezastruosul războiu franco-german din 1870-71, cerând o rectificare de graniță la Rin: *a doua mare greșală a împăratului!* Urmările se cunosc: Franța a fost bătută, a pierdut Alsacia și parte d'n Lorena, a plătit miliarde — despăgubiri de războiu — împăratul a fost dețronat, prestigiul Franței diminuat pentru o jumătate de veac aproape. Concluzia: *în politică trebuie să reacționezi energic și la timp!*

Istoria, zice-se, se repetă. Să intrăm în actualitate: Austria a fost anexată de Reich; ea a intrat, deci, ca stat, în cronica trecutului...

Cât a fost, pe patul agoniei, toți vecinii doreau moartea ei; acum că a murit, mulți varsă lacrimi pe mormântul ei; sunt, desigur, lacrimi sincere, întrucât pierderea este amar simțită de statele rănite, în interesele lor vitale, prin vecinătatea cu Germania — țară puternică, de expansiune politică-economică fără rival. Regretele nemulțumirilor sunt zadarnice acum! Și trebuie să recunoaștem, că diplomația europeană a pregătit terenul *anexiunii*, la fel cum Na-

pozion a pregătit terenul uniunii statelor germane, prin greselile sale politice.

Sa ne lamurim: dacă Otto de Habsburg era lăsat să preia moștenirea habsburgică, ca rege, existența Austriei era asigurată, întru cât, partidele și fricțiunile ar fi dispărut, ambițiile s'ar fi potolit, iar spiritul de mândrie și conservare statală ar fi pulsat mult mai dinamic; armata, la rândul ei, ar fi făcut bloc în jurul steagului, iar regele nu ar fi cedat coroana fără supremul sacrificiu. Diplomația marilor puteri a stricat tot, însă, opunându-se la restaurare, iar acum diplomații se lamentează ca Elenii pe mormântul lui Patroclus. Inutil! Mortii nu se reîntorc!

De fapt și juridicește, Reichul, gășind un tron vacant, o țară mică și săracă, bătută de toate valurile, o țară de aceeași origine, cu tendințe de uniune — când s'a simțit părăsită de toți — Reichul, repetăm, a intrat în drepturile sale, cancelarul Hitler, bărbat de stat îndrăzneț și prevăzător, procedând la fel ca și cancelarul Bismarck, în chestiunea ducatelor despre cari am vorbit mai sus: *politică de vultur, nu de păsări de coteț!*..

Acum, bazinul dunărean se știe cui aparține!

A doua insuficiență a diplomației occidentale: nici un om cu bun simț n'a înțeles apriga opoziție a cancelariilor, în contra Italiei, în conflictul cu Abisinia; dârza și inutila opoziție — după cucerire — a exasperat pe Italiani, contribuind la apropierea peninsulei de Germania și la încheierea axei *Berlin-Roma*, fapt ce a înlesnit locul cancelarului Hitler, la anexarea patriei sale la Reich.

Toată logomahia cabinetelor, împotriva Italiei, a avut, deci, ca rezultat, pierderea Austriei, întărirea Reichului, schimbarea situației politice în Europa centrală, plus tragedia din Spania, anexa a neînțelegerilor între marile puteri. Și, ca blam al diplomației de cancelarii, Italia a rămas pe poziții, anexarea Abisiniei recunoscută, treptat-treptat, mai de toate Statele, după cum recunoscută va fi — ce târziu! — și de tribunalul dela Geneva!

Concluzia: cancelariile europene s'au dovedit nepregătite, din punct de vedere politic-diplomatic, și, secolul nostru recunoaște trei mari bărbați de stat: Mussolini-Hitler-Ataturc!

— „*Ce ne sont pas des lunettes, c'est un télescope qu'il faut à l'homme de l'état!*”

Pe câmpia dela Farsala, legionarii lui Cesar, gata să se încadreze cu soldații lui Pompeiur, spuneau, voioși:

„*Ridet Caesar, flebit Pompeius!*” E vecinica poveste: superioritatea genială bate talentele de mântuială!..

Nuși TuRiu



Problema depopulării Banatului

Observat de mai multă vreme, dar tratat cu o v'novată indiferență de oficialitatea noastră, fenomenul atât de îngrijorător al depopulării Banatului, care amenință ca în mai puțin de un secol să provoace stingerea completă a populației românești din această regiune, și-a găsit în fine răsunetul cuvenit în conștiința unui ales grup de intelectuali cari fac parte din Institutul Social Banat-Crișana și cari, în urma inițiativei pe care au luat-o în cursul anului 1934, de a urmări, pe baza cercetărilor monografice, cauzele ascunse ale acestui flagel social au săvârșit o operă extrem de utilă pentru care nu se vor găsi cuvinte îndestulătoare spre a fi pe deplin omagiată.

Inspirați de un cald idealism și de o adâncă iubire de țară, membrii Institutului Social Banat-Crișana au scoborât pe teren (urmând în această privință exemplul Institutului Social Român din București care a întreprins primele cercetări de acest gen la noi în țară, rămase din nefericire nepublicate), înregistrând desigur faptele cu inima strânsă de durere, dar silindu-se să le redea cu cea mai strictă obiectivitate, întreprinzătorii cercetători bănățeni au dat neamului cartea de care avea nevoie și care, dacă nepăsarea organelor noastre de Stat nu se va menține cumva și mai departe, va însemna un îndreptar prețios în vederea viitoarelor măsuri de remediere a unui rău atât de total și cu consecințe atât de primejdioase pentru existența noastră ca neam.

O cercetare monografică asupra depopulării Banatului avea mai întâi de împlinit d'feritele prejudecăți și locuri comune cari, în conversațiile zilnice ori în vagi articole de ziar, erau acceptate ca satisfăcând nevoile intelectuale de explicare ale acestui fenomen social anormal.

Trebuia depășită ideea că depopularea românilor în Banat

n'ar fi decât un fenomen de imitație socială întemeindu-se pe acel „ein Kind System“ sau „Keine Kinder System“ al germanilor din Banat, idee care se bucura de o deosebită autoritate, prezentându-se înaintea spiritului observatorului neîncercat cu acea putere de sugestivitate deformatoare pe care i-o da îndelunga ei consacrare uzuală.

O altă supoziție, tot atât de parțială ca valoare și comună ca practică, la a cărei avantagii explicative trebuia renunțat, deoarece avea tendința, caracteristică ideilor preconcepute, de a ocupa întreaga zonă a gândirii și de a exclude posibilitatea ipotezelor plurale, era obiceiul de a considera factorul economic — respectiv lipsa mijloacelor de existență — drept cauza unică a scăderii natalității, așa dar drept elementul generator al procesului de depopulare.

Urma apoi ipoteza, nu mai puțin preconcepută și ea, că factorul *unic* generator al depopulării Banatului ar fi slăbirea vitalității biologice a rasei, fie în urma unei îmbătrâniri și a unei sterilități naturale a populației, fie datorită influenței morbide pe care o exercită civilizația industrială, civilizație care în regiunea Banatului a atins o treaptă de infiltrație mai adâncă decât în celelalte regiuni ale țării.

Oricare ar fi fost partea de adevăr pe care aceste afirmații o cuprindea, dacă membrii Institutului Social Banat-Crișana le-ar fi acceptat fără spirit critic, în virtutea deosebitei lor puteri de sugestivitate pe care le-o dădea o îndelungă și necontestată recunoaștere publică, ele ar fi făcut — prin simpla lor acceptare — superfluă orice investigație nouă și ar fi redus astfel cu mult posibilitatea de a descoperi cauza exactă a fenomenului depopulării și a mijloacelor lui de remediere.

Meritul inițial al membrilor valorosului institut social bănățean a fost acela de a fi știut să învingă toate comoditățile de gândire, pe care le oferea acceptarea fără rezerve a ipotezelor mai sus menționate, cari, înfățișându-se spiritului cu o strălucitoare aparență de adevăr, prezentau pentru siguranța cercetării o mare primejdie teoretică, cauzând pierderea *libertății* de gândire și de observare, care este bunul cel mai prețios în efectuarea unei opere științifice.

Odată salvată această libertate, activitatea membrilor monografisti ai Institutului s'a desfășurat în condiții optime de manifestare.

În acest fel s'a ajuns a se vedea cum fenomenul depopulării — contrar supozițiilor obișnuite — nu e rezultatul unui fenomen de imitație socială, ci are toate caracterele unui flagel social endemic, deoarece el este însoțit de o sumă de fenomene sociale anormale, cari lipsesc cu desăvârșire din organizarea socială a sașilor din Banat unde domnește principiul aceluia așa zis „ein Kind System“

sau „Kein Kinder System“ (ceea ce îndreptățește concluzia că responsabile de fenomenul depopulării trebuiesc ținute tocmai acele fenomene sociale anormale, cari își au — după cum vom vedea — o generație proprie iar nu o proveniență de natură imitativă); că el nu e nici rezultatul unei scăderi a standardului de viață, cecace înseamnă că nu e provocat de vicisitudinile factorului economic, deoarece comuna asupra căreia au fost localizate cercetările prezenta toate caracterele unei economii avansate și a unei bune stări relative a populației (1); că nu e nici efectul unei slăbiri a vitalității biologice a rasei, deoarece examinarea din punct de vedere medical a populației aceleiași comune a dovedit că nu se observă o lipsă de vitalitate organică în perpetuarea ei (aceasta e constatarea care se desprinde din majoritatea rapoartelor prezentate), ba că ea se înfățișează sub toate aspectele unei rase în plină vitalitate.

Acestea fiind constatările cari s'au impus dela început observatorilor obiectivi ai fenomenului depopulării (urmărit în cadrele unei comune bănățene) rămânea ca, odată ipoteza cauzelor aparente fiind înlăturată, să fie descoperită cauza lui reală, cauza lui profundă.

Pe măsură ce datele culese cu privire la viața socială a comunei Belinț se acumula, se întărea tot mai mult convingerea anchetatorilor că factorul causal al fenomenului depopulării nu e de ordin biologic, fiziologic, ori economic, într'un cuvânt nu e de ordin material ci de ordin moral, fiind rezultat din dezorganizarea familiei, consecință imediată a slăbirei religiozității și a simțului de moralitate a populației bănățene.

„Banatul și-a pierdut religiozitatea, observă d. dr. C. Groșorean în raportul său asupra anchetei etico-juridice, și-a pierdut etica, și-a pierdut morala și idealismul, sbătându-se în ghiarele unui materialism cras și feroce. În Banat se clatină sfintenția familiei, se năruie iubirea copiilor față de părinți și dragostea părinților față de copii. Se prăbușește principiul autorității înlăuntrul familiei și se sdruncină simțul datoriei și al disciplinei în afara ei“.

D. Groșorean este poate prea excesiv atunci când descrie în acești termeni starea generală de spirit a Banatului. În ceeace privește cazul comunei Belinț în care fenomenul dezagregării familiei a atins forme dintre cele mai grave, observațiile d-sale nu fac decât să traducă o stare de fapt.

1) Fapt relevant de altfel și în Franța, țara clasică a denatalității, unde s'a văzut că scăderea numărului copiilor nu presupune nicidcum un nivel economic inferior, ea putând fi observată — ba încă în proporții mult mai grave — în rândurile categoriilor sociale mai înstărite. Doctozul francez Martial scrie în revista „Le Mois“ din 1 Febr. 1935 (citat de Dr. C. Groșorean în paginile cărții pe care-o analizăm) că depopularea Franței a produs o slăbirea religiozității și a sentimentului familiar, cecace pupă cum vom vedea, este absolut adevărat pentru România.

Vom indica pe scurt câteva trăsături caracteristice din viața acestei comune și vom vedea cum defecțiunea primordială a vieții familiare, consecință a slăbirei religiozității și a simțului de moralitate, își manifestă efectul său îndepărtat într'un accelerat proces de depopulare.

Ceeace isbește în primul rând observând viața comunei Belinț este lipsa totală de religiozitate care se manifestă în comportarea socială a locuitorilor ei. Întrebați, acești locuitori, dacă își fac rugăciunea, spune d. Marius Bucătură, în raportul său asupra vieții religioase, răspunsurile obținute au fost în majoritatea cazurilor foarte vagi:

„D'apoi că ne'nchinăm, cum să nu, Doamne, doar nu ni-s noi creștini?“ Repetând însă întrebarea în alt fel: „Ce rugăciuni spuneți când vă rugați“ — nu odată cel interogat a rămas încurcat, neștiind ce să răspundă. De altfel nici nu aveau ce să răspundă, pentru că în Belinț nu se știe de majoritate decât o sigură rugăciune: „Tatăl nostru“ pe care cel puțin jumătate o spun greșit, iar în loc de „în numele Tatălui, al Fiului și al Sf. Duh“ se rosteste doar simpla formulă: „Doamnă Maică precistă“. La a doua întrebare pusă: „Vă închinați când treceți pe lângă un lăcaș sfânt?“ se răspundea negativ, ceeace învederează că românul din Belinț nu este deloc pătruns de sentimentul religios.

De mărturisit și de cuminecat nu se îngrijesc decât în caz de boală: „Nu m'am spovedit și precestit Domnule că m'a ținut Dumnezeu tare ca fierul“. Din 1500 locuitori interogați s'au spovedit anual circa 40, ceeace echivalează cu un procent de 2,6%.

Frecvența bisericii este și ea foarte redusă. Oamenii maturi aproape că nici nu calcă prin ea și, ceeace e și mai trist, nici școlarii nu o frecventează. Din 205 înscriși la școală s'au observat 15 în două Duminici. Indiferența aceasta față de biserică și față de cele sfinte merge până acolo că cimitirul este lăsat neîngrădit și în părăsire, acoperit cu niște burueni, crescute peste un metru (din raportul d-lui Groșorean). Lipsa de cinștire a morților este urmarea cea mai directă a lipsei de religiozitate.

Locul unde se află urmele vechei biserici și anume locul unde a fost altarul, loc sfințit, se găsește astăzi sub drumul carelor și locuitorii trec peste el fără nici o teamă de sacrilegiu. (Raportul istoric: I. Miloia).

Din această slăbire a simțului religios rezultă apoi faptul că formele religioase dispar dela încheierea căsătoriei, credința în *sfintenia* căsătoriei încetează, aceasta devenind un simplu contract material. Lipsa de respect a legământului de fidelitate în căsătorie devine atunci regula.

Vedem astfel cum slăbirea religiozității aduce cu sine pe aceea

a simțului de moralitate și cum viața socială astfel viciată în resorturile ei intime merge cu pași repezi spre decadentă.

Din cuprinsul rapoartelor prezentate de către membrii monografiști ai Institutului Social Banat-Crișana se desprinde observația unanimă că depopularea comunei Belint, ca de altfel a întregului Banat, este urmarea îndepărtată a unor fenomene sociale anormale, rezultate din slăbirea autorității principiilor spirituale, a cărei consecință imediată este dezorganizarea familiei, manifestată prin aceea că oamenii încep să fie stăpâniți de porniri egocentrice maladive, nemai urmărind decât plăcerile vulgare, comoditatea molesitoare, juisarea stearpă, care duce până la singularizare, până la atomizare, până la o indiferență absolută față de interesele colective, „toată vrerea, toată ahtierea, cum observă d. Groșorean, fiind concretizată în savurarea egoistă a vieții proprii“.

Aceasta e urmarea naturală a unei vieți sociale (dacă mai poate fi astfel numită) despuțată de semnificația ei spirituală: alunecarea ei până pe cele mai de jos trepte ale animalității.

Omul e o ființă care atunci când nu se înalță și când nu face *efortul* spre a se înalța, cade în mod necesar. Așa se explică pentru ce viața socială a satului Belint, în care oamenii s'au întors cu fața dela spirit, se desfășură sub semnul decadenței: o viață închinată momentului și clipei trecătoare, fără ideal, fără Dumnezeu, o viață fără sens, care se autodestramă, se autosfășie până la a-și tăia în-săși puțința de supraviețuire, de continuare în urmași.

Intr'o comună în care un sfert din populație începe conviețuirea în concubinaj, în care un mare număr din populație (31%) nu se căsătorește religioasă, în care adulterele sunt frecvente (cele publice sunt în proporție de 8%), în care statistica arată cel mai ridicat indice de divorțuri din întreaga țară, în care — cităm cuvintele unui monografist — lipsa de religiozitate, sensualitatea morbidă, sperjurul, nerespectarea cuvântului dat, luxul, desfrâul, egoismul feroce sunt regulă, fenomenul depopulării se manifestă în toată cruda lui evidență.

Intr'o perioadă de 65 de ani, populația comunei Belint a scăzut la jumătate. Din 3437 locuitori câți erau în 1869 recensământul arată că au fost găsiți în 1934 numai 1996, ceea ce înseamnă că populația a scăzut în acest interval de timp cu 43 la sută.

Dacă situația aceasta se va menține și în viitor, observă d. prof. Emil Mihaiu, autorul raportului statistic, în timp de un secol această comună din punct de vedere al populației va pieri cu totul.

Nu există în momentul de față o problemă mai urgentă, care trebuie mai mult decât oricare alta să atragă atenția cercurilor noastre conducătoare, decât aceasta a depopulării satelor și orașelor românești dela granița de Vest. Lăsată așa nesoluționată, situația actuală primejduiește însăși integritatea noastră teritorială.

Să nu uităm că dacă am câștigat războiul putem pierde pacea și că pierderea pe care am suferit-o acum ar fi ireparabilă. Nepăsarea aceasta în care ne complacem ne-ar putea fi fatală. Față de acei nepăsători soarta se arată întotdeauna necruțătoare.

Să ne trezim cu un ceas mai de vreme din inconștiența în care trăim, să aruncăm o privire atotcuprinzătoare asupra viitorului și să înțelegem că bogăția cea mai de preț a unei națiuni este populația ei și că bogăția aceasta odată pierdută nici o forță din lume nu poate să o mai restituie.

Nu lăsați poporul bănățean să piară, iată apelul desnădăjduit care se înalță din rândurile anchetei monografice întreprinsă de Institutul Social Banat-Crișana. Virtuțile strămoșești, cu care este înzestrat, de ineligență, muncă, perseverență, comorile artistice strămoșești de care dispune, talentul cusăturilor neîntrecute, tezaurul muzical și folkloristic trebuiesc făcute astăzi din nou să retrăiască în mijlocul acestui popor cu aceiași forță și cu aceiași distincțiune cu care au strălucit și altădată.

Tăranul bănățean, scrie d. Adrian Brudariu, raportorul asupra cercetărilor etico-juridice, „și-a pierdut credința în biserică, încrederea în școală, nădejdea în conducători și în propriile lui odrasle”. Noi am spune că poporul bănățean și-a pierdut sufletul.

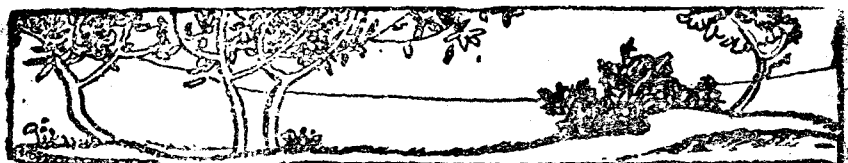
Nu mai este momentul să ne întrebăm acum dacă el singur sau alții — și cari anume? — poartă vina de a fi suferit această gravă pierdere.

Cert este că nouă ne stă în putință de a face să renască încrederea acestui vrednic popor în viitorul său.

Să-i redăm sufletul poporului bănățean, să-l smulgem de pe panta de moleșală și slăbiciune pe care a alunecat. Să-l trezim la viață, să-i redăm viața, trimitând acolo preoții cei mai buni, învățătorii cei mai aleși, punând în fruntea lor oamenii cei mai înzestrați, trimitând acolo elementele cele mai de frunte ale țării, care să-i insuflă un nou crez de viață și o nouă voință de a se învinge pe sine, de a învinge obstacolele prin care trece, așa cum poporul român a dovedit-o de atâtea ori în istorie că știe să o facă.

„Natalitatea nu e un factor natural ci psihologic”, scrie d. Adrian Brudariu. Dacă în Banat natalitatea e în descreștere aceasta se explică într’adevăr numai și numai prin motive de ordin psihologic. Să avem desigur grijă ca în Banat să fie împlinite toate condițiile materiale ale vieții, să ne îngrijim de o administrație bună, să ridicăm nivelul de viață al locuitorilor, să înființăm spitale și să croim șosele, dar să avem grijă în primul rând să trimitem acolo medici de suflete, căci Banatul și-a pierdut sufletul și el nu va putea fi salvat decât ajutându-l să și-l regăsească.

Constantin Micu



Un poem de Gabrielle D'Annunzio

Disparația lui Gabrielle D'Annunzio a dat publicului românesc prilejul să cunoască mai de aproape viața și opera acestui poet, căruia i s'au dedicat mai multe articole, conferințe, comemorări menite să prezinte sintetic, înfățișarea lui de om și de poet, în întregime.

Dăm aci traducerea unei poezii, alese din volumul „Electra”. Alegerea noastră s'a oprit asupra odei închinată lui Dante, fiindcă în momentul în care ultimul mare poet al Italiei a dispărut ni s'a părut nimerit să îmbinăm memoria lui cu memoira celui dintâi.

Din versurile cari urmează, figura lui Dante se desprinde măreață: admirați evocarea Evului Mediu în prima parte a odei, în care timpul lui Dante este înfățișat ca un ocean fără margini, turbure, tragic. Pe de-asupra lui se înalță opera gigantică a poetului florentin, „răsbunarea lui”, acea Divină Comedie în care omenirea „goală, fără carne, fără oase”, a fost judecată în tripticul Infernului, Purgatorului și al Paradisului.

Poetul Italiei noui stă sfios în fața poetului Italiei de totdeauna, și îi simte prezența până în „rădăcina vieții noastre”: cheazășie a adevăratei mărimi neperitoare a lui D'Annunzio.

În afară de frumusețea ei lirică, de avântul ei reținut într'o formă clasică strălucitoare, din poezia aceasta se desprinde acea arzătoare iubire de țară care străbate toată opera, toată viața lui D'Annunzio.

Citiți ultima parte a odei:

„Noi te invocăm! Noi te așteptăm!” Și cu ce nestăpânită tresărire citim astăzi acea întrebare :

„Vom pași noi pe drumurile tale ?”

Da, Gabrielle D'Annunzio !

Umbra ta măreață se îndreaptă astăzi pe aceleași drumuri însoțite ale nemuririi, spre Olimpul Italiei, pe culmile cărui străluceste lumina lui Dante. Tu l-ai invocat cu noi, tu cu noi l-ai așteptat.

Așteptarea nu a fost înșelată și în fine Italia și-a regăsit Poetul care i-a cântat, pe toate coardele lirei, tinerețea ei nouă, biruințele ei de totdeauna.

E. L.

Ocean fără maluri, nemărginit împrejurii-i, întunecat
dar învăpăiat, și cu o tăcere nemișcată sub tunete întricoș-
toare,

dar ve, că tăcerea de pe buzele care vor vorbi
întunecime a timpurilor, adâncime a sbuciumului
omenesc, neconținută schimbare a lucrurilor, veșnică
întoarcere a destinului ;
ocean fără maluri între două ceruri, între Bine și Rău,
cu spuma lui împrăștiată de furtuna eternă,
cu prăpăstii lui îngreuiate de rămășițele pooparelor murte,
— astfel era Destinul ;

iar tu ca o stâncă, ca o insulă muntoasă,
ca o singurătate de gândire și de putere,
ca o tăcută durere cugetătoare
care aude și vede,
te ridici singur din vârtej ; și în urletul prăzilor,
în vuetul furtunilor, în bubuitul curentelor,
urechea ta auzea
acea tăcere și singurul Cuvânt care se putea spune ;
și de desuptul frunții lovite de spume și de vânturi,
ochiul tău neadormit vedea lumea aprinzându-se
la înalta tu răzbunare.
Atunci, printre fulgere și umbre, sufletul omului
stătu în fața ta, gol, fără carne,
fără oase, desvăluit în fața
durerii tale știutoare,
și în cupa mâinilor tale, care cunoșteau arma și floarea,
mai împlânzite decât păsările pe care zăpada le alungă
cătredăpăosturile omenesti,
s'au scoborât puterile necunoscute,
ale adevărurilor dumnezeesti, soliile nădeidelor divine,
și îți dădu tunetele sale și razele sale acel Dumnezeu al tău,
cătredă
tu ai înălțat cântul
care n'are sfârșit.
O, singuratec, hrănit pe vârfurile muntelui sfânt,
adăpat în zorii zilei numai din izvorul secret
al celor nemuritoare, Eroul cel dintâi al sângelui nostru
înnoit ;
o mînte oceanică, în care zece veacuri grozave
încărcate de aur de umbră de măcel, de credință și de frică
se revarsă
tăcut ; o suflet nou și bătrân,
înțelept și neștiutor, în care e zăvorită
toată gândirea înțelepților, și în care se svârcolește Focul, Aerul

Apa, și Pământul

.....

noi te invocăm.

*Inima neamurilor este ca puterea izvoarelor,
minurată ;*

iar tu rămâi ridicat în fața neamului

cu cuvântul tău veșnic,

cu puterea ta veșnică în pumnul tău viu; iar timpul tău

stă pe pământul nostru

fără schimbare; și virtutea ta e înlăuntrul rădăcinilor

*vieții noastre, precum e sarea în mare, precum rodnicia
este în pământul nostru;*

și nimica din tine nu piere dealungul timpurilor,

ci sbuciumul tău, mânia ta, mândria ta, credința și mila ta,

*extazul tău, și toată mărimea ta se statornicesc dealungul timpurilor
precum stă statornic pământul nostru.*

Tu ai văzut-o, cu ochiul tău profetic, atotvăzător

și înflăcărat,

*Italia frumoasă, ca o ființă răsărită din adâncă
prăpastie a durerii tale, creată din însăși flacăra ta,
cu munții săi,*

cu șesurile sale, cu râurile sale, cu ale sale lacuri,

cu ale sale golfuri, cu toate orașele sale mânioase:

Italia frumoasă.

Și muștrarea ta a refăcut-o sfântă; și rugăciunea ta

a făcut să strălucească iarăși de puritate, membrele ei sclave;

*astfel încât oamenii deasupra ei, frumoasa, vor vedea întoldeanna
îndoita strălucire*

a cerului, și a Verbului tău.

Vom pași noi pe drumurile tale? O împărătesc

conducător, o stăpânitor al culmilor, o neadormit Făuritor de aripi,

în numele nopții care se scufundă, în numele zorilor care încă

nu se revărsă,

noi te invocăm!

Pentru mânia celor tari, care suferă de rușine,

pentru freacățul puterilor virgine, pe care minciuna

le stăvilește,

noi ne rugăm ție!

Pentru stejar și pentru laur pentru fierul strălucitor,

pentru victorie, și pentru glorie, pentru bucurie și pentru

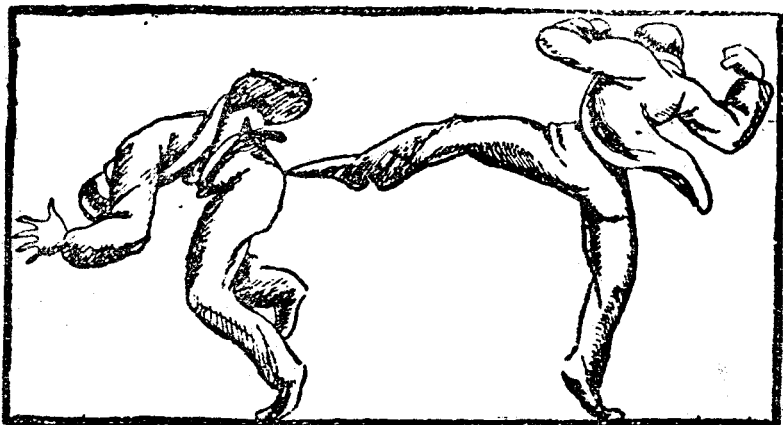
sfintele tale nădejdi,

o tu, care auzi, care vezi, care știi, înalte paznic

al soartei o Dante,

noi te așteptăm.

Trad. de Didona și Enzo Loreti



I n s e m n ă r i

SOLUȚIONAREA PROBLEMEI EVREEȘTI ÎN UNGARIA. — Deputatul Csillery, din partidul creștin economic, a depus pe biroul camerei un amendament la legea electorală, cerând guvernului să numească un comisar special cu împuterniciri depline pentru soluționarea problemei evreești.

Deputatul Csillery a mai cerut ca industria de război și minele de cărbuni, ca și alte ramuri importante ale industriei să fie etatizate, iar proprietățile de pământ aflate în mâinile evreilor să fie afectate pentru împroprietărirea țăranilor unguri.

Când deputatul Csillery și-a susținut și motivat amendamentul, s'a produs tumult. Partidele opoziției liberale au încercat să-l împiedice de a vorbi, pe când pe băncile majorității guvernamentale răsunau vii aplauze.

O hotărâți orientare a guvernului spre dreapta este cerută nu numai de ziarele și de partidele de dreapta, dar și de acelea cari

până azi păstraseră o atitudine moderată sau chiar ostilă. Există impresia generală că evenimente politice decisive nu vor întârzia să se producă.

CONGRESUL PROFESORILOR DE FILOSOFIE. — Un congres de o aleasă ținută și de rodnică rezultate a fost cel al profesorilor de filosofie ținut între 27—29 Martie.

Comparativ cu alte adunări profesionale, acest congres a fost dintre cele mai reușite. Problemele discutate au fost în special două: studiul individualității elevului și scopul și organizarea învățământului filosofic. Prolema studiul individualității școlărilor prin metodele psihologiei moderne este abea la începutul ei în țara noastră, dar din lămuririle și propunerile făcute în acest congres ea are cele mai bune perspective de dezvoltare. Dacă în școală s'a vorbit

până acum destul despre profesori și programe a venit timpul să se pună și chestiunea cunoașterii elevului și a personalității lui prin metode științifice.

La congres s'au făcut multe propuneri de ordin practic pentru realizarea acestui scop. Prin buna lui organizare, congresul a adus școlii românești cele mai prețioase servicii. Ministerul educației naționale a fost sesizat de o serie de propuneri rezultate din debateri a căror aplicare este chemat să o aprecieze.

La sfârșitul congresului, un profesor a spus că rolul filosofiei în școală este mai ales să desvolte spiritul critic și curiozitatea cercetărilor. Acest lucru perfect adeverat, s'a relevat totuși prin inactualitatea lui, date fiind împrejurările dela noi din țară.

PENTRU RESPECTUL LIMBII ROMANE. — Printr'o decizie a „Ununii avocaților din România”, urmează ca toți avocații minoritari din barourile din țară să se prezinte la un examen scriptic și oral de limba română.

Măsura este excelentă. Și este cu atât mai fericită cu cât se aplică deopotrivă minoritarilor născuți în țară ca și celor născuți în străinătate. Am putea spune că are mult mai multă rațiune a fi aplicată celor născuți în hotarele țării, fiindcă nu este îngăduit aceuia care pretinde egale beneficii de drepturi cu elementul băștinaș, să nu cunoască scrierea și vorbirea românească.

O surprinzătoare toleranță a autorităților a îngăduit până azi batjocorirea și scâlcirea limbii noastre. Pe firmele comerciale, în titlurile cinematografele, în actele oficiale redactate de minoritari, se răsfață cu nerușinare un dialect

pocit, ticluit după inflexiuni iudeo-hunice.

Accentele acestea sunt dovezi categorice că o adaptare a haimatloșilor la spiritul românesc nu este posibilă, tot așa cum nu este nici dorită de ei. Dar acest soi de gângăveală relevă mai cu osebire disprețul ce ni se aruncă în obraji de către veneticii cari vor să zăpăcească și tezaurul limbii românești, cum au turburat și posesiunea noastră asupra celorlalte bunuri naționale.

Felicităm inițiativa forului conducător al corpului avocaților.

PETER NEAGOE.—Despre scriitorul Peter Neagoe s'a ocupat presa românească în vara trecută cu ocazia vizitei sale în România. Născut în Ardeal, unde și-a petrecut copilăria, Peter Neagoe a plecat în America unde a ajuns un scriitor foarte apreciat. Cărțile lui au fost traduse în mai multe limbi europene bucurându-se de un bine meritat succes. În curând unele din cărțile lui vor apare și în limba română dându-se posibilitate publicului românesc să cunoască literatura unui scriitor român foarte talentat și cu spirit românesc accentuat.

În literatura lui Peter Neagoe persistă motivul românesc în permanență. Satul cunoscut în copilărie, formează rezerva de material literar al autorului. Aproape toate romanele și povestirile lui sunt din vjața satului românesc.

Peter Neagoe are o puternică sensibilitate autohtonă. El nu este ca aceia cari fiind siliți să trăiască pe meleaguri străine își transformă sufletul rupându-se de rădăcirile atavice. Peter Neagoe a rămas român și în literatura lui se relevă o cunoaștere profundă a psihologiei țărănești. El iese din cadrul

convențional al literaturii populare pentru a exploata psihologia complicată a țăranului, ocupându-se de teme și probleme cu totul nouă. În străinătate, Peter Neagoe n'a făcut decât să-și perfecționeze tehnica literară, ceea ce este un câștig prețios. Stilul său este clar și simplu, expresia sigură și analiza situațiilor foarte sugestivă. Peter Neagoe aparține în întregime familiei literare românești.

ACȚIUNEA KOMINTERNULUI ÎN POLONIA.—Semioficiosul „Express Poranny” într'un articol de fond atrage atenția guvernului și opiniei publice polone asupra acțiunii nefaste în Polonia a Centralei Kominternului din Praga. Partidul ilegal comunist polon are un birou politic la Praga, întreținut cu banii Kominternului. Tot la Praga se tipărește ziarul comunist „Nowy Przeglond” care pătrunde în Polonia prin agenții Kominternului. În fruntea acestor agenți, care se ocupă cu răspândirea sus numitului ziar comunist în Polonia, se găsește deputatul în Parlamentul cehoslovac comunistul X, contra căruia organele de poliție cehoslovacă nu îndrăznesc să întreprindă nimic. Curierii Kominternului din Praga au făcut școala specială la Brno și Moravsca Ostrava.

Centrala Kominternului din Praga a jucat un mare rol în ultima grevă organizată de către partidul țăranesc polon.

Cum se știe, numeroșii agenți ai Kominternului au reușit să intre în rândurile partidului țăranesc polon și au provocat în timpul grevei ciocniri sângeroase între greviști și poliție.

Centrala Kominternului din Praga a creat un puternic aparat pentru subminarea statului Polon.

CONFIGURAȚIA DEMOGRAFICĂ A BAZINULUI DUNĂREAN.— Într'o conferință ținută recent la Cluj, sub auspiciile „Astrei”, d. prof. V. Meruțiu, președintele secțiunii geografice-etnografice, s'a ocupat pe larg de problema demografică a bazinului dunărean.

Folosindu-se de un bogat și interesant material documentar, d-sa a desvăluit o serie de fapte de actualitate.

În prima parte a conferinței, d. prof. V. Meruțiu a făcut un scurt istoric al bazinului dunărean, relevând configurația geografică a acestei regiuni de peste 800 de mii de metri pătrați, dela indicațiile lui Herodot Eratostenes, cu popula-rele ce-au locuit sau au trecut prin țările acestui basin, până la nouile așezări ale războiului mondial. După aceea stabilește proporția majoritarilor din toate țările riverane Dunării, dela Wurtenberg până la România.

Iată câteva date demne de reținut:

După statistici germane din 1935 germanii în Reich formau 97 la sută a întregii populații. Azi după anexarea Austriei, procentul acesta a scăzut la 96 jumătate. În întreg basinul dunărean Reichul german prezintă cel mai înalt procent etnic, ca element majoritar.

Minoritățile în țările din basinul dunărean se cifrează după cum urmează: Germania cu 3½ minoritari (polonezi șapte sute de mii, etc.). În Austria, înainte de anexare minoritățile făceau 7%.

Ungaria are numai 83½% unguri restul de 16½% sunt minoritari (germani, evrei, slovaci, români. Pe români ultimelș statistice ungurești nu-l mai pomenesc).

În Jugoslavia sârbi sunt numai 55%; cu sloveni și croați laolaltă fac 83½%.

În Cehoslovacia cehi și singuri fac

49,9%, cu slovaci 64%, deci 36% minoritari (unguri 660.000; ucraineni 1/2 milion, germani aproape 3 milioane).

Deci procentul ungarilor în Ungaria având 16 1/2% minoritari (o jumătate de milion germani, tot atât albanezi; români arată statisticele lor 240.000, — noi știm că sunt cu mult mai mulți; evrei sunt numai 1/2%, cam 70.000).

În Bulgaria procentul bulgarilor e de 84,4%, rămânând 15,6% minoritari (români, turci, etc.).

În România români sunt 74% din populația totală, rămânând 26% minoritari (unguri cu secui 1 milion 400.000, evrei nedecis, poate 2 milioane, germani, ucraineni, bulgari, turci, țigani acești din urmă numărând cât turcii: 200.000).

Datele ultimei statistici (și prima în România Mare) nu-s publicate în întregime. Era o datorie națională ca în primele zile după unire să se facă și la noi un exact inventar național. Așa s'ar fi atras dela început atențiunea și a factorilor de stat și a opiniei publice asupra situației demografice a României și s'ar fi făcut imposibilă penetrația atâtor elemente străine după Unire.

Toate statisticile vechi arată elementul românesc penetrând în Apus, cu mult peste granițele României de azi.

O NOUA „EPURĂȚIE” în U. R. S. S. — Zilele trecute au fost numiți în Comisarîatul Industriei grele comisarii Kutcarenco și Celiscev pentru a jura pe titularul comisariatului, Lazar Kaganovici în misiunea sa îngrată de a ridica producția uzinelor sovietice, care în ultimul timp a scăzut în mod catastrofal.

Numeroși ingineri și funcționari ai Comisarîatului au fost arestați și îndepărtați, fiind învinuiți de sabotaj. Nu se cunoaște soarta comisariatului Pervuhin, unul din locuitorii lui Kaganovici.

Ziarul „Pravda” într-un articol de fond subliniază starea primejdioasă a Comisarîatului industriei grele în care „banda trozkisto-buhariniană a înființat un cuib puternic”. În special „bandiții albi” au operat în Industria alimentară. Ei au lăsat să putrezească stocuri importante de alimente, punea sfărâmături de sticlă în ungi etc.

„Pravda” cere o epurăție radicală pentru exterminarea „bandiților trozkisto-buharinieni” din toate substituiile sovietice.

OBIECTE ARHEOLOGICE.

Un pasionat arheolog, descendentul unei vechi familii grănicerești din Năsăud, membru al Academiei Române Iulian Marțian, trecut recent la cele eterne, a adunat de pretutindeni, din țară și străinătate, cheltuind o avere fabuloasă, obiecte și scripte arheologice de mare preț, cari dovedesc cultura străbunilor noștri romani și daci precum și existența noastră pe plajurile daco-romane înainte și după năvălirea popoarelor barbare. Această colecție, după moartea lui Iulian Martian, a rămas în posesia văduvei și fratelui său Liviu Marțian cari au contribuit materialicește în mare măsură la opera defunctului. D. Liviu Marțian din Cluj, a comunicat prin d. avocat dr. Petre Meșes, rectoratul Universității din Cluj, că este hotărât să doneze colecția adunată Bibliotecii Universității „Regele Ferdinand”.